

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingförstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Suojelusihteeri Aili Jukarainen
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry
Helsingfors naturskyddsförening rf
Järjestösihteeri Markus Seppälä
Kotkankatu 9
00510 Helsinki
helsy@sll.fi

Kenelle:

Helsingin kaupunki, Kirjaamo
Kaupunkisuunnitteluvirasto
PL 10
00099 Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Tiedoksi:

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Kirjaamo
PL 36
00521 Helsinki
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Asia: Mielipide Viikinrannan alueen asemakaavan muutosluonnoksesta

Mielipiteen lausuvat Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingförstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry (rek.nro 116.353, 2186 jäsentä vuoden 2012 alussa) sekä Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry – Helsingfors naturskyddsförening rf (Helsy), Suomen luonnonsuojeluliiton Helsingin paikallisyhdistys. Tringa ry:n tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Tringa ry:n toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä- Uudellamaalla).

Yhdistykset ovat tutustuneet Viikinrannan alueen asemakaavan muutosluonnokseen ja lausuvat mielipiteenään seuraavaa.

Asemakaavan selostuksessa todetaan, että kaavamuutos on valmisteltu osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan. Tringan ja Helsingin luonnonsuojelyhdistyksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolon yhteydessä esittämiä kehittämistavoitteita ei kuitenkaan kaavaluonnoksessa ole kaikilta osin huomioitu. Kaavoittaja on sivuttanut kokonaan lintudirektiivin kaavan laatimiselle asettamat reunaehdot, mitä pidämme vakavana puutteena. Ilman lainsäädännön vaatimaa Natura-arviointia kaavan hyväksyminen tällaisella paikalla ei ole mahdollista.

Tringa ja Helsy esittivät lausunnossaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta seuraavaa:

”Kun kaava-alue rajoittuu ”Vanhankaupunginlahden lintuvesi” -Natura-alueeseen, voidaan olettaa kaavalla olevan vaikutuksia luonnonsuojelun alueen koskemattomuuteen ja näin ollen kaavasta on tehtävä luontodirektiivin perusteella Natura-arviointi. Vain huolellinen Natura-arviointi mahdollistaa sen, että kaava voidaan viime kädessä hyväksyä: ”Kaikki suunnitelmat tai hankkeet, jotka eivät liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia, mutta saattavat vaikuttaa tähän alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa, on arvioitava asianmukaisesti sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnista tehtyjen johtopäätösten perusteella ja jollei 4 kohdan säännöksistä muuta johdu, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset antavat hyväksyntänsä tälle suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, että suunnitelma tai hanke ei vaikuta kyseisen alueen koskemattomuuteen, ja kuultuaan tarvittaessa kansalaisia.” (Luontodirektiivi 6. art 3. kohta) (92/42/ETY).”

Nähtävillä olevassa kaavan luonnoksessa esitetään nykyisin rakennetun alueen ja Natura-alueen välille rakentamiselle ja autopaikoille varattuja korttelialueita, tulvapenkereitä ja lähivirkistysalueita ilman minkäänlaisia määräyksiä rakentamisen, kaivamisen ja täyttämisen laadusta ja mahdollisesta rajoittamisesta. Ainoa rajoitus kaavaehdotuksessa on kielto tehdä lintujen pesimäaikana töitä, jotka haittavat pesimälinnstoa.

Luontainen tulva, joka on vaikuttanut alueella aina, on kosteikkolinnuille ensiarvoisen tärkeä. Tulvapenkereistä tulisikin luopua ja kaikki rakentaminen sijoittaa riittävän etäälle tulvaveden korkeudesta. Tulvaherkkä alue soveltuisi toisaalta hyvin luonto- ja lintuharrastuksen edellytysten parantamiseen Natura-alueella ja samalla Natura-alueen ja rakentamisalueen väliseksi puskurivyöhykkeeksi varjelemaan Natura-alueen koskemattomuutta. Tätä esitimme jo osallistumis- ja arviointisuunnitelman yhteydessä. Ilman puskurivyöhykettä uuden rakentamisen, tasoittamisen ja täyttämisen aiheuttama häiriövaikutus ulottuu suojelualueelle ja tuhoaa alueen arvoja.

Kaavan vaikutukset Vanhankaupunginlahden Natura-alueeseen tulee arvioida luonnonsuojelulain 65§:n tarkoittamalla tavalla. Natura-arvion tulisi sisältää useita vaihtoehtoja, joiden vaikutuksia on mahdollisuus arvioida alueen suojelutavoitteisiin nähden. Mukaan olisi otettava myös 0-vaihtoehto, joka ei juurikaan lisää rakennusoikeuden määrää.

Tringa ja Helsy esittivät kaavalle kehittämistavoitteiksi rakentamisen ohjaamisen ohella Natura-alueen linnuston ja luonnon monipuolisuuden turvaamisen sekä mahdollisuudet luonnon virkistyskäytön parantamiseen. Kaavoitus on erinomainen väline selvittää ne paikat, joihin sijoitetaan linnustoa vaarantamatta uusia lintutorneja, havaintolavoja, piilokojuja sekä muuta virkistyskäytön kannalta tarpeellista varustusta. Tätä ei kaavan luonnoksessa ole lainkaan huomioitu, vaikka paikka luonteensa mukaan antaa erinomaiset mahdollisuudet luontoharrastuksen ja linturekeilyn edellytysten kehittämiseen. Alueen rajaa pitkin kulkeva ojavalli

ja koivukujanne on osoittanut maahamme levittäytymässä olevan pussitiaisien tärkeäksi elinympäristöksi. Itse kaavoitettavalla alueella (osa-alueiden 1 ja 2 saumassa sijaitsevassa luonnontilaisessa leppäviidakossa) pesivät mustapääkerttu, lehtokerttu, satakieli, rautiainen sekä punakylkirastas ja usein pikkutikka. Lisäksi se on tärkeä ruokailupaikka uhanalaiselle valkoselkätikalle, joka on pesinyt Pornaistenniemellä. Tämän metsikön säilyminen luonnontilassa tulee varmistaa kaavamääräyksiin.

Käsityksemme mukaan puhdistamon rakentamisen johdosta jouduttiin aikanaan pienentämään luonnonsuojelualuetta. Nyt aluetta kaavoitettaessa ja puhdistamon poistuessa olisi tutkittava mahdollisuus ennallistaa kyseessä oleva alue linnuston kannalta mahdollisimman monipuoliseksi. Alue on kuitenkin suunniteltu teollisuuskortteliksi, jossa olisi 6 tonttia sekä ET-alueeksi ilman rajoittavaa maksimirakennusoikeutta ja samalla lumenkaatopaikaksi. Alue soveltuisi kuitenkin paremmin Natura-alueen palvelujen kehittämiseen ja monipuolistamiseen.

Huomioitavaa on myös, että koska kaavoitettavan alueen kautta on kulku itse Natura-alueen läpi Helsingin parhaille lintupaikoille tulisi varautua myös alueella retkeilevien aiheuttamaan pysäköintitarpeeseen.

Yhteenvedona esitämme, että Natura-alueen reuna suunnitellaan kokonaan uudelleen edellä esittämiemme periaatteiden mukaisesti.

Helsingissä 2. päivänä huhtikuuta 2012

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry
Helsingfors naturskyddsförening rf

Seppo Vuolanto
Puheenjohtaja

Sirkku Manninen
Puheenjohtaja